

בש"פ 6735/19 - דניאל יום טוב כהן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6735/19

לפני: כבוד השופט א' שטיין

העורר: דניאל יום טוב כהן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי ירושלים
מיום 16.9.2019 במ"ת 3930-09-18 (השופט א'
אברבנאל)

בשם העורר: עו"ד רועי פוליטי

בשם המשיבה: עו"ד עדי שגב

החלטה

1. לפני ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי ירושלים (השופט א' אברבנאל) שניתנה ביום 16.9.2019 במ"ת 3930-09-18, במסגרת התיק העיקרי ת"פ 3887-09-18, ואשר דחתה את בקשת העורר לקיים עיון חוזר במעצרו מאחורי סורג ובריח ולהעבירו לחלופת מעצר.

עיקרי כתב האישום

2. ביום 2.10.2018 הוגש נגד העורר ונגד ארבעה נאשמים נוספים בתיק העיקרי כתב אישום מתוקן המונה חמישה פרטי אישום. מתוך פרטי אישום אלו, מיוחסים לעורר ולשני נאשמים נוספים החזקת סם שלא לצריכה עצמית,

עמוד 1

עבירה לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה), ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן, עבירה לפי סעיף 6 לפקודה, וכן החזקת כלים לייצור סם, עבירה לפי סעיף 10 לפקודה.

3. נטען כי במסגרת קשר פלילי ליבוא קוקאין מקולומביה והפקתו בישראל, מיום נחיתתו בארץ, 6.8.2018, ועד ליום 15.8.2018, פעל העורר בצוותא עם יתר הנאשמים לרכישת אביזרים וכימיקלים בירושלים, בתל אביב ובאזור המרכז, לצורך הפקת הסם. בנוסף, ביום 16.8.2018, לאחר שהושגו החומרים הדרושים, החלו העורר ושני נאשמים נוספים בתהליך של הכנת אבקת קוקאין בדירה בירושלים, אשר נשכרה יום לפני כן במיוחד לצורך הפקת הסם.

ההליכים בערכאה הראשונה

4. בד-בבד עם הגשת כתב האישום המקורי, ביום 3.9.2018, הגישה המדינה לבית המשפט המחוזי ירושלים, בגדרי מ"ת 3930-09-18, בקשה לעצור את העורר ואת יתר הנאשמים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. ביום 6.9.2018 הסכים בא-כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה ולעילת מעצר נגד שולחו, ובית המשפט הורה על הגשת תסקיר מעצר בעניינו.

5. ביום 6.11.2019, לאחר שהתקיימו מספר דיונים בעניינו של העורר ולאחר שהוגשו שני תסקירים מטעם שירות המבחן, נעתר בית המשפט (השופט כ' מוסק) לבקשת המדינה והורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים. זאת, בהתאם להמלצת התסקירים שלא לשחרר את העורר נוכח רמת המסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנו ונוכח הערכת שירות המבחן כי החלופה המוצעת לא תיתן מענה למסוכנות זו. כמו כן ציין בית המשפט, כי בנסיבות אחרות ייתכן שהיה ניתן להסתפק בחלופת מעצר, אולם, לאור עברו הפלילי העשיר של העורר, לאור העובדה כי הלה הפר בעבר את תנאי שחרורו למעצר-בית, וכן לאור מהותן וחומרתן של העבירות המיוחסות לו - אין מקום לשחררו לחלופת מעצר.

6. ביום 9.9.2019 הגיש העורר בקשה לעיון חוזר במסגרתה נטען כי מן הדין לבחון מחדש את חלופת המעצר לנוכח חלוף הזמן ולאור כרסום הראיות. ביום 16.9.2019 דחה בית המשפט (השופט אברבנאל) את הבקשה בקבעו כי אין יסוד לטענה לפיה חל כרסום בחומר הראיות במידה שמצדיקה את שינוי ההחלטה הקודמת. בנוסף, הטעים בית המשפט כי בשנה שחלפה מאז הגשת כתב האישום המקורי התקיימו שלוש ישיבות שבהן נשמעו הוכחות, וכי להערכת בא-כוח המדינה שמיעת הראיות בתיק צפויה להסתיים במהלך שלושת מועדי ההוכחות הקבועים לחודש אוקטובר.

טענות הצדדים

7. העורר טוען כי בחלוף ארבעה עשר חודשי מעצר, במהלכם הוא היה נתון בתנאי כליאה קשים, וכן לנוכח הכרסום בראיות, ובהתחשב בשחרורם של כמה משותפיו לכתב האישום לחלופת מעצר, מן הדין להורות על הגשת תסקיר מעצר משלים בעניינו אשר יבחן את מסוכנותו הנוכחית אל מול חלופת מעצר אפשרית. לטענתו, שגה בית המשפט המחוזי בהחליטו לדחות את הבקשה לעיון חוזר, שכן חלוף זמן ניכר יכול למתן מסוכנות, דבר הנלמד מהאומר בסעיף 52(א) סיפא לחוק המעצרים.

8. המדינה סבורה אחרת. לטענתה, לא חל שום כרסום בחומר הראיות; מסוכנות העורר נותרה בעינה כפי שהיתה;

מקרהו של העורר חוסה בצלה של חזקת המסוכנות הקבועה בסעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק המעצרים; והוא שונה מאלו של שותפיו לכתב האישום, ששניים מהם שוחררו לחלופת מעצר בשל כרסום הראיות ואילו השניים האחרים (הנאשמים 1 ו-4) שוחררו לחלופת מעצר, חרף התנגדות המדינה, על יסוד קביעתו של בית המשפט כי מסוכנותם פחתה (כאמור בהחלטות שניתנו על ידי השופט מוסק ביום 9.10.2018 וביום 19.11.2018, אשר הוגשו לעיוני, בהסכמת הצדדים, בתום הדיון בערר). מטעמים אלה, ובהעדנסיבות חדשות שמשנות את מצב הדברים באופן מהותי, טוענת המדינה כי דין הערר להידחות.

דין והכרעה

9. סבורני כי הדין עם המדינה. בהחלטה שנתתי בעניינו של העורר ביום 15.8.2019 בגדרי בש"פ 5351/19 מדינת ישראל נ' כהן, עמדתי על נסיבות המקרה וקבעתי כי "נקודת האיזון בין צרכי ההליך הפלילי, מחד גיסא, לבין ההגנה על חירות המשיב תחת חזקת החפות, מאידך גיסא, טרם הוסטה לכיוון מציאת חלופה למעצר מאחורי סורג ובריח [שכן] המשיב מואשם בעבירות חמורות [אשר] כוללות עבירת סמים שכשלעצמה מצדיקה מעצר עד תום ההליכים" (שם, בפסקה 9). מצב זה לא השתנה במאומה. מסוכנות הנשקפת מהעורר לא פגה; משפטו מתנהל בקצב סביר; ועל מקרהו, כאמור, חלה חזקת מסוכנות. כבר הזדמן לי לעמוד על כך שכאשר מדובר בעבירות הקשורות לסחר בסמים מסוכנים, "הכלל הוא מעצר עד תום ההליכים, ואילו מעצר באיזוק אלקטרוני או שחרור לחלופת מעצר ייתכנו רק במקרים חריגים ויוצאי דופן [...]"; על פי רוב, כאשר גילו של הנאשם צעיר, עברו הפלילי נקי ומעורבותו בעבירות היא מצומצמת בלבד" (ראובש"פ 8667/18 מדינת ישראל נ' מיעראי(7.12.2018), פסקאות 8-10 והאסמכתאות הנזכרות שם). לנוכח הכלל האמור, אינני מוצא כל בסיס לערר. אינני בטוח אם החלטות השחרור שניתנו בעניינם של הנאשמים 1 ו-4 תואמות את הכלל והיחס שבינו לבין החריג, אבל עניינם של נאשמים אלה איננו עומד לפניי. לאחר שנוכחתי לדעת שהמדינה ביקשה לעצור אותם מאחורי סורג ובריח עד תום ההליכים, נחה דעתי שלא ניתן לייחס לה הפלייה או אכיפה בררנית; ובכך דיינו.

הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, י"ז בתשרי התש"ף (16.10.2019).

שׁוֹפֵט